

İngilizce Dersinin Uzaktan Eğitime Yönelik Öğrenci Görüşleri¹

Students' Views on English Language Courses Through Distance Education

Rıdvan ŞİRİN*
Gaziantep Üniversitesi

Mehmet TEKDAL**
Çukurova Üniversitesi

Özet

Bu araştırmanın amacı İngilizce Dersinin Uzaktan Eğitime Yönelik Öğrenci Görüşlerini betimlemektir. Gaziantep Üniversitesi'nde 1. sınıf İngilizce dersleri bazı bölümlerde bilgisayar ortamında uzaktan eğitim şeklinde verilmektedir. Bu dersi alan öğrencilerden elde edilen verilere göre bu derse yönelik öğrenci görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırma tarama modelinde desenlenmiştir. Bu anket 2012-2013 bahar döneminde Gaziantep Üniversitesi merkez ve taşra kampüslerinde 410 öğrenciye uygulanmış ve bunlardan 368 tanesi değerlendirilmeye alınmıştır. Araştırma sonuçlarının geçerliliğini artırmak üzere öğrencilere üç bölümden oluşan anket uygulanmıştır. Verilerinin çözümünde frekans, yüzde hesaplamaları, anova ve kıkare testleri uygulanmıştır. İstatistiki çözümler SPSS 15 windows paket programı aracılığıyla yapılmıştır. Anket uygulanan öğrenciler klasik yöntemlerde olmayıp, bilgisayar destekli uzaktan eğitim sisteminde yer alan görsel öğeler, istediği an istediği mekânda takip edebilme, kendi hızında öğrenme, eğitimde teknoloji kullanımı gibi özelliklerine olumlu görüş bildirmiştir.

Anahtar Kelimeler: Uzaktan eğitim, bilgisayar destekli eğitim, öğrenci görüşleri, İngilizce dersi uzaktan eğitim.

Abstract

The main purpose of this study is to explore students' views on English language courses through distance education. Freshman English courses in some departments are taught through distance education via computer-mediated communication at Gaziantep University. In the present study, it was aimed to determine students' views towards their computer-mediated English course based on the data collected from those students. The

¹ Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde yayınlanacak olan aynı adlı tezden çevrilmiştir.

*Öğr.Gör., Gaziantep Üniversitesi Nizip Meslek Yüksekokulu,
e-mail: ridvansirin@gantep.edu.tr

**Yrd.Doç.Dr., Çukurova Üniversitesi, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi,
e-mail: mtekdal@cu.edu.tr

study was designed as a survey method using a questionnaire. The questionnaire was given to 410 students from main and extension campuses of Gaziantep University during 2012-2013 spring term and 368 of them were evaluated. In order to enhance the validity of the research results a questionnaire with three sections were applied.

In the analysis of the data, frequencies, percentages, ANOVA and chi-square tests were used. Statistical analyses were carried out by using SPSS 15.0 software for Windows. Students stated that in contrast to classical methods computer-assisted distance education system had positive sides such as having visual elements and giving them the opportunity to follow courses at any place and time, having chance to learn at their own pace and using technology in education.

Keywords: Distance education, computer-based education, student views, teaching English through distance education

Giriş

İçinde bulunduğumuz yüzyıl pek çok konuda olduğu gibi teknoloji konusunda da son derece önemli gelişmelerin yaşandığı bir yüzyıl olarak tarihteki yerini almıştır. 20.yüzyılda adından en çok bahsettiren teknolojik gelişmelerden biri bilgisayarlar olmuştur. Bilgisayar teknolojisinde meydana gelen gelişmeler bilginin kullanımını ve bütün dünyada paylaşımını yaygınlaştırmış, buna bağlı olarak, ulaşılan noktanın "bilgi çağı" ve toplumunun "bilgi toplumu" olarak adlandırılmasına sebep olmuştur. Bilgi toplumunda bilgisayarlar yaygın olarak kullanılacak buna bağlı olarak yeni toplumun şekli bilgisayar ve iletişim teknolojileri sayesinde çizilecektir (Çoban, 1997). Etkin öğrenmeyi uygulayabilmek için, okul ve okul dışı faktörleri düzenlemek gereklidir (Beard, 2006). Bu amaçla eğitim öğretim uygulamalarını etkileyen ve süreçte yararlanan kaynaklardan birisi de teknolojidir. Bilgisayar kullanımının ve internet kullanımının artması, uzaktan eğitim, bilgisayar destekli eğitim, e-öğrenme, web destekli eğitim gibi uygulamalarının ortaya çıkmasına ve gelişmesine katkı sağlamıştır. Özellikle bilgisayar teknolojisindeki gelişmeler araştırmacıları yeni eğitim uygulamalarını ve etkin öğrenme sürecinde eğitim teknolojilerinden nasıl yararlanılacağı sorusuna yanıtlar üretebilecek araştırmalara yöneltmiştir.

Bilişim teknolojilerinin yaygın olarak kullanılmasıyla ön plana çıkan bilgi, yeni toplumu harekete geçiren asıl güç olmaktadır. Bilgi üretiminin ancak, eğitimin demokratikleştirilerek tüm yurttaşlara ulaştırılması; okulöncesi eğitim ve temel eğitim çağındaki çocukların yüzde yüzünün, daha yukarı çağda bulunanların da en azından orta ve yüksek eğitimden geçirilmesiyle mümkün olacaktır(Basaran,1996). Öğretme öğrenme ortamının demokratikleştirilmesi ve etkili hale getirilmesinin yolu öğrencilerin uyarıcı zenginliği ile derse katılmalarını sağlamaktır. Bu noktada bilgisayarın eğitim ortamında kullanılması uyarıcı zenginliğini sağlayan bir unsur olmuştur. Bugünün ve geleceğin toplumunda iyi bir yer edinmenin yolu bilgisayarı tanıma bilgisayarın sağladığı kolaylıkları bilme ve bireylerin bilgisayar kullanım becerileri ile donatılmalarından geçmektedir.

Eğitimi daha etkili hale getirme ve bireyselleştirme çalışmaları sonucunda bilgisayar destekli eğitim çağımıza damgasını vurmuştur. Her ne kadar sınırlılığı bulunsa da bilgisayar destekli eğitimin, eğitimde yaşanan birçok probleme çözüm

olacak getirileri vardır. En önemli sınırlığı olan öğrencileri sosyalleştirme sürecinden uzaklaştırması dışında bilgisayar destekli eğitim;

- Öğretimin kalite ve etkinliğini artırma
- Araştırma, öğretim vb. aktivitelerin düzenlenmesinde yaşanan zaman sorunlarının aşılması
- Derslerin çekiciliğinin artırılması
- Farklı ön bilgilere sahip çok sayıda öğrenciye ulaşma gerekliliği
- İçeriği farklı biçimlerde sunarak erişim olanaklarını artırma
- Esnek bir öğrenme ortamı yaratma
- Yeni teknolojik gelişmelere ayak uydurma

gibi birçok yararları sahiptir (Alessi ve Trollip 2001).

BDE, bilgisayarın öğrenmenin meydana geldiği bir ortam olarak kullanıldığı, öğretim sürecini ve öğrenci motivasyonunu güçlendiren, öğrencinin kendi öğrenme hızına göre yararlanabileceği, kendi kendine öğrenme ilkelerinin bilgisayar teknolojisi ile birleşmesinden oluşmuş bir öğretim yöntemidir. Öğretim amaçlı uygulamalar sayesinde öğrenci yeni bilgilere erişir, benzeşim amaçlı uygulamalar ile sınıfa getirilmesi imkansız olan öğretim ortamlarının sınıfa getirilmesini sağlar, oyun amaçlı uygulamalar ile öğrencilerin eğlenerek öğrenmesi sağlanır ve aynı zamanda uzaktan eğitim ile zaman ve mekan şartı ortadan kaldırılabılır.

Öğretmenler teknolojiyi, öğrenme öğretme sürecinde kullanım, biçimlendirme, tasarım ve programlama amacıyla kullanılmaktadırlar. Öğretmenler teknoloji kullanımını hizmet öncesi ve hizmet içi eğitim süreçlerinde öğrenmektedirler. Öğretmen eğitiminin eğitimsel boyutu önemli ölçüde öğretmenlerin yetiştikleri kurumları kapsamaktadır. Kanada ve Almanya'da olduğu gibi çeşitli ülkelerde öğretmen yetiştiren kurumlarda yeni öğrenme yaklaşımlarına göre eğitim programlarının düzenlendiği görülmektedir (Kanselaar, Jong, Andriessen ve Goodyear, 2000). Çeşitli araştırmalarda yapılandırmacı öğretmen olmanın ilkelerinden biri olarak etkileşimli materyaller kullanabilme özelliği karşımıza çıkmaktadır (Brooks, 1999). Bu doğrultuda yeni teknolojilerin sınıflara girmesiyle, öğretmen rollerine ilişkin yeni anlayışlar ortaya çıkmıştır. Bazı öğretmen meslek gelişim örgütleri öğretmen etkileşimini sağlamak için eşzamanlı ve eşzamansız iletişim ortamları oluştururken, bazı üniversitelerde öğrenenlerin yararlanabilmesi için video arşivleri ve veritabanları oluşturulmaktadır (Bransford ve Brown, 2000,ss.226-229). Bu tür uygulamalarla web teknolojisinin eğitim-öğretimde kullanımı artmaktadır. Bu noktada, web teknolojisinin eğitim-öğretimde kullanımı karşımıza uzaktan eğitim kavramını çıkarmaktadır.

Uzaktan eğitim, uzaklığın eğitim almaya engel olabileceği durumlarda, örneğin kırsal bölgede ve coğrafi açıdan uzak yerleşim yerlerinde yaşayan insanlar eğitimlerini sürdürmek üzere yeterli sayıda kaynak ve öğretmenden yoksun olmaları, fiziksel bir engeli ya da hastalığı nedeniyle eve bağımlı olan insanların eğitim gereksinimleri, örgün eğitime devam edememiş gençler ve kendilerini geliştirmek isteyen yetişkinlerin eğitim gereksinimleri gibi nedenlere bağlı olarak ortaya çıkmış olan bir eğitim modelidir (Newby, Stepich, Lehman ve

Russell, 2006). Yalnızca mesleki yönden değil, kişisel gelişim yönünden de yaşam boyu öğrenme anlayışının gelişmesiyle eğitim almaya yönelik gereksinim artmaktadır. Ayrıca, artan öğrenci sayısı, iş ve çalışma koşullarının bireylerin kendilerini sürekli yenilemelerini gerektirmesi alternatif bir eğitim modeli olarak uzaktan eğitimin ortaya çıkmasında önemli rol oynamıştır (Akça, 2006). Horzum'un (2003) belirttiği gibi, uzaktan eğitim, öğrenci ve öğreticinin zaman ve mekân kısıtlaması olmadan, eğitimin bütünlüğünü sağlamak amacıyla ders materyallerinin ve aradaki etkileşimin iletişim teknolojilerini kullanarak uygulanan bir eğitim modelidir.

Uzaktan eğitim, "öğretim sürecinin çoğunluğunda öğretmen ve öğrencinin ayrı, öğrenci değerlendirmesini içeren bir eğitim organizasyonu, öğretmen ve öğrenciyi bir araya getirecek ve ders içeriğini iletecek eğitim medyasının kullanıldığı, öğretmen/özel ders veren kişi yada eğitim temsilcisi ile öğrenci arasında iki yönlü karşılıklı bir iletişimin sağlandığı bir öğretim biçimidir" (Keegan 1980; Akt: Verduin, Clarck,1991,ss.10).

Çalışmanın Amacı

Gelişen teknolojiyle birlikte değişen eğitim programları yeni yaklaşımları ortaya çıkarmıştır. Dünyada birçok ülke bu yaklaşımlardan birisi olan uzaktan eğitim sistemiyle öğrenci eğitmektedir. Bu durumdan da anlaşılacağı gibi eğitim evrim geçirmektedir. Bu evrim sonucunda bilgisayar destekli eğitimin fırsatları gün yüzüne çıkmaktadır. Görsel materyaller ve kendi hızında ilerleme gibi avantajlar sayesinde dünyada birçok eğitim kurumu web destekli uzaktan eğitim teknolojilerini kullanmaktadır. Bu teknolojik gelişmelere ülkemiz üniversiteleri duyarsız kalmayıp bazı programları veya programlar içerisinde bazı dersleri uzaktan eğitim teknolojisiyle yürütmektedir. Bu üniversitelere Gaziantep Üniversitesi, Sakarya Üniversitesi, ODTÜ gibi üniversiteler örnek gösterilebilir. Üniversiteler arasında yaygınlaşan bu eğitim sistemi beraberinde rekabet ortamını da getirmiştir. Rekabet ortamındaki üniversiteler öğrenciler tarafından ilk sırada seçilme, eğitim kalitesini artırma gibi değişkenleri vizyon olarak görmektedir. Bu bağlamda kaliteyi yakalayabilmek için bu hazırlanan programların öğrenci tarafından ne şekilde algılandığı konusu önem kazanmaktadır.

Bu çalışmanın amacı Gaziantep Üniversitesi'nde sürdürülmekte olan "İngilizce dersinin uzaktan eğitimine yönelik öğrenci görüşleri nelerdir?" sorusuna verilen yanıtları değerlendirmektir. Uzaktan eğitimin gelişmesi açısından bu programı kullanan kişilerin yani öğrencilerin bu ders hakkındaki görüşleri ön plana alınmalıdır. Bu bağlamda öğrencilerin görüşlerine başvurulmuştur.

Yöntem

Araştırmanın Modeli

İngilizce dersinin uzaktan eğitimine yönelik öğrenci görüşlerini belirlemek amacıyla yapılan bu araştırma, tarama modeliyle desenlenmiştir. Tarama modeli, geçmişte yada halen mevcut olan bir durumu olduğu biçimiyle betimlemeyi

amaçlayan bir araştırma yaklaşımıdır(Karasar, 1992). Bu model kullanılarak İngilizce dersinin uzaktan eğitiminde öğrenci görüşleri alınmış, buna göre öğrenci açısından durumun nasıl olduğu ve var ise ne gibi eksikliklerin olduğu betimlenmeye çalışılmıştır.

Evren ve Örneklem

Çalışmanın evreni Gaziantep Üniversitesi'nde öğrenim gören ve İngilizce uzaktan eğitim dersini alan bütün 1. Sınıf öğrencileridir. Araştırmanın örneklemini ise evren içerisinde rastgele seçilen 410 1. Sınıf öğrencisi oluşturmaktadır.

Veri Toplama Araçları

İngilizce dersinin uzaktan eğitimine yönelik öğrenci görüşlerinin incelenmesi amacıyla güden bu çalışmada, öncelikle kavramsal çerçevenin oluşturulması için sekiz aylık bir literatür taraması yapılmıştır. Yurt içinde ve yurt dışında yapılmış benzer çalışmalar ve bu çalışmalarda kullanılan anketler incelenmiş, anket hazırlama teknikleri ve anketlerin iç geçerlilik hesaplamalarının nasıl yapıldığı araştırılmıştır. Tüm bu çalışmalardan sonra alakalı çalışmalardan yararlanılarak hazırlanan "uzaktan eğitime yönelik öğrenci görüşleri" adlı anket öğrencilere uygulanmıştır. Kullanılacak anketin çalışmanın amacına ve araştırılan öğrenci profiline uygunluğu sağlanmıştır. Ayrıca öğrencilerin İngilizce dersine yönelik tutumlarının belirlenmesi için İngilizce dersine yönelik tutum anketi (Tunç,2003) anketinden faydalanılmıştır. Oluşturulan anket formu alanla ilgili konularda çalışan üç uzmanın görüşlerine sunulmuştur. Uzmanlardan alınan geri bildirimler değerlendirilmiş ve anket formu yeniden düzenlenmiştir. Daha sonra anketlerdeki ölçeklerin güvenilirliğini belirlemek amacıyla Gaziantep Üniversitesi Nizip Meslek Yüksekokulu değişik bölümlerinde öğrenim gören 60 öğrenci ile bir pilot çalışma gerçekleştirilmiş, buradan alınan geri bildirimler doğrultusunda da ankete son şekli verilmiştir. Güvenirlik hesaplamasında Cronbach Alpha analizi kullanılmıştır. Cronbach Alpha analizi aynı amaca yönelik oluşturulan bir grup değişkenin iç tutarlılığını belirlemeye yönelik olarak kullanılan bir istatistiktir. Güvenirlik analizi ile ilgili sonuçlar Tablo1 de görülmektedir.

Tablo 1. Ölçeklerin güvenirlilik analizleri sonuçları

Ntoplam	ortalama
47	0,796128

Ankette kullanılan ölçeklerin iç tutarlık düzeylerine bakıldığında Alpha katsayılarının 0.79 ile 0.81 değerleri arasında değiştiği görülmektedir. Literatürden elde edilen bilgilere göre bir ölçeğin güvenilir olabilmesi için iç tutarlık değerinin 0.70'den düşük olmaması gerekir. Bu ankette yer alan ölçeklerin hiçbirinin iç tutarlık katsayısı (Cronbach Alpha değeri) tabloda da görüldüğü gibi 0.70'in altında olmadığından bu ankette kullanılan ölçekler güvenilir denilebilir.

Toplam 500 adet basılan anketten 410 adedi araştırmacı tarafından 2011-2012 Bahar Dönemi boyunca çeşitli zamanlarda merkez ve taşra kampüslerde rastgele girilen sınıflarda ve kampüs alanında rastgele seçilen öğrencilere uygulanmıştır. Bu anketlerden 44 tanesi bazı nedenlerden (eksik

cevaplama, rastgele doldurma, bütün seçenekleri işaretleme vb.) dolayı iptal edilmiş ve 366 anket üzerinden çalışma yürütülmüştür.

İngilizce dersinin uzaktan eğitimine yönelik öğrenci görüşlerini belirlemek için yapılan anket genel olarak 3 bölümden oluşmaktadır.

Birinci bölüm öğrencilerin demografik bilgilerini elde etmek için kullanılan sorulardan oluşmaktadır.

İkinci bölümde bilgisayar destekli uzaktan eğitime yönelik görüşlerin belirlenmesine yönelik 27 adet soru yer almaktadır.

Üçüncü bölümde ise çalışmanın geçerliliğini artırmak için sorulan İngilizce dersine yönelik öğrenci görüşlerinin belirlenmesi için 20 adet soru bulunmaktadır.

Demografik verilerin yer aldığı bölüm dışında diğer iki bölümde de 5'li Likert tipi ölçek kullanılmıştır.

İngilizce dersine karşı olumsuz görüşleri olan öğrencilerin, İngilizce dersinin uzaktan eğitimine yönelik görüşlerini etkileyeceği düşünüldüğünden İngilizce dersine yönelik olumsuz görüşlere sahip öğrenciler çalışmadan çıkarılmıştır. Bu aşamadan sonra çalışmaya İngilizce dersine yönelik olumlu görüşler sunan 116 öğrenciyle devam edilmiştir.

Demografik veriler belirlendikten sonra İngilizce dersine yönelik olumsuz görüş bildiren öğrencilerin bulunabilmesi için ankette olumsuz sorular olumluya çevrilmiş ve SPSS paket programı aracılığıyla olumsuz düşünceye sahip öğrenciler "cluster" testiyle ayrıştırılmıştır.

Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması

Anketlerden elde edilen veriler SPSS paket program kullanılarak çözümlenmiştir. Kayıp veriler SPSS programı "missingvalue" bölümü yardımıyla tamamlanmıştır. Güvenirlik testi yapılmış ve ankette çıkarılması gereken soruyla karşılaşmamıştır. İngilizce dersinin uzaktan eğitimine yönelik alınan görüşlerin geçerliliğini artırmak amacıyla ayrıştırılan veriler üzerinde İngilizce dersine yönelik olumlu düşüncelere sahip öğrencilerin anket maddelerine verdikleri cevaplar analiz edilmiştir.

Bulgular Ve Yorum

Bu bölümde öğrencilerden alınan veriler sonunda elde edilen bulgular ve yorumlar yer almaktadır. Analizleri yapılan veriler tablolar halinde verilmiş ve yorumlar alt tarafına eklenmiştir.

Tablo 2. ankete katılanların cinsiyet dağılımı

CİNSİYET	FREKANS	YÜZDE
ERKEK	59	48,4
BAYAN	57	51,6
TOPLAM	116	100

Ankete katılanların %50,8 (59) i erkek, %49,2 (57) u ise bayan öğrencilerden oluşmaktadır.

Anket Soruları

1. B.D.U.E bana istediğim zaman ders çalışma fırsatı sunar.
2. B.D.U.E in olumsuz özelliklerinden biri ders esnasında arkadaşlarımla iletişim kuramıyor olmamdır.
3. B.D.U.E esnasında anında dönüt alma şansım yoktur.
4. Bilgisayar ortamında ders yapmak sıkıcıdır.
5. B.D.U.E başarıımı olumsuz yönde etkiler.
6. B.D.U.E programında kullanılan görsel öğeler kalıcılığı artırır.
7. Bilgisayar ortamında daha verimli ders yapabilirim.
8. B.D.U.E istediğim an istediğim mekanda takip edebilmem başarıımı artırır.
9. B.D.U.E programında istediğim kadar ders tekrarı yapabilirim.
10. Eğitimde teknolojinin kullanılmasını faydalı buluyorum.
11. Sınıf ortamından sanal ortama geçerken adapte olmakta zorlanırım.
12. Bilgisayarda zaman geçirmekte zevk almam.
13. Bilgisayar benim için sadece eğlence aracıdır.
14. B.D.U.E sosyal yaşamımı engeller.
15. B.D.U.E programında hangi aralıklarla çalışacağımı bilirim.
16. B.D.U.E programında önce gerekli eğitim ve tanıtımı almak şarttır.
17. B.D.U.E programı yaşanan teknik problemler nedeniyle etkili olduğuna inanmıyorum.
18. B.D.U.E programında kullanılan materyaller yeterli değildir.
19. B.D.U.E de verilen örnekler ve yapılan araştırmalar yeterli pekiştirmeyi sağlar.
20. B.D.U.E programında verilen ders uygun seviyededir.
21. B.D.U.E de ders anlatılırken çeşitli yollar kullanılıyor.
22. B.D.U.E ünite sonlarında yeteri kadar değerlendirme sorusu vardır.
23. B.D.U.E programında otorite eksikliği vardır.
24. B.D.U.E programında öğretmen baskısı olmadığı için kendimi daha rahat hissedirim.
25. B.D.U.E programını kullanırken yeterli motivasyonu sağlayamıyorum.
26. B.D.U.E programında aradığım herhangi bir şeyi butonlar ve yönlendirmeler ile rahatlıkla bulabiliyorum.
27. B.D.U.E programı yeni ünite konusu için gerekli olan ön bilgilerin olup olmadığını test eder.

Tablo 3. Bilgisayar desteğinin etkisi ait sorulara verilen cevapların dağılımı

Soru	Kesinlikle katılıyorum f %	Katılıyorum f %	Kararsızım f %	Katılmıyorum f %	Kesinlikle katılmıyorum f %	Toplam f %
1	25 21,6	40 34,5	21 18,1	20 17,2	10 8,6	116 100
2	6 5,2	31 26,7	17 14,7	38 35,3	21 18,1	116 100
6	26 22,7	51 43,3	22 19,3	12 10,5	5 3,5	116 100
8	27 23,3	36 31	28 24,1	17 14,1	8 6,9	116 100
9	31 26,7	52 44,8	16 13,8	11 9,5	6 5,2	116 100
10	32 27,6	55 47,3	14 12,1	9 7,8	6 5,2	116 100
11	11 9,5	23 19,8	34 29,3	34 29,3	14 12,1	116 100
17	8 6,9	26 22,4	34 29,3	24 20,7	24 20,7	116 100
26	18 15,5	46 39,7	28 24,1	14 12,1	10 8,6	116 100
Toplam	20,6 17,8	40 34,4	23,9 20,5	19,9 17,4	11,6 9,9	116 100

Bu maddelerin frekans ve yüzde hesaplaması yapılmadan önce soruların ortalama değerlerinin belirlenebilmesi için olumsuz cümlelerle belirtilen sorular olumluya çevrilerek tabloya aktarılmıştır. Sorulara verilen cevapların ortalama olarak %20,6 kesinlikle katılıyorum ve %34,4 katılıyorum oranında olduğu tabloda görülmektedir. Bu oranların her biri birbirini destekleyen özellikte olduğu için bilgisayar desteğinin etkisi değerlendirmesinde bu iki oranın toplamının dikkate alınması daha uygun olacaktır. Ankete verilen cevapların kesinlikle katılıyorum ve katılıyorum cevaplarının toplam oranı %55 olup öğrencilerin bu programın bilgisayar desteğinin etkisine olumlu görüşler verdiği şeklinde yorumlanabilir.

Ancak aynı tabloda 2. , 11. ve 17. maddelerde tercih edilen şıklar incelendiğinde öğrencilerin bu maddelerde seçtikleri şıkların genelin dışına çıktığı görülmektedir.

Tablo 4. Bilgisayara karşı tutuma yönelik sorulara verilen cevapların dağılımı

soru	Kesinlikle katılıyor f m %	Katılıyor f m %	Kararsızım f %	Katılmıyorum f %	Kesinlikle katılmıyorum f %	Toplam f %
4	20 17,2	29 25,1	17 14,7	34 29,3	16 13,8	116 100
5	19 16,4	25 21,6	21 18,1	27 23,3	24 20,6	116 100
7	20 17,2	29 25	21 18,1	23 19,8	23 19,8	116 100
12	6 5,2	17 14,7	23 19,8	46 39,7	24 20,7	116 100
13	7 6,2	15 12,9	26 13,8	46 39,7	32 27,6	116 100
14	7 6,2	18 15,5	30 25,9	40 34,5	21 18,1	116 100
toplam	13,3 11,8	22,1 18,3	21,3 18,4	36 31,9	23,3 19,6	116 100

Bu maddelerin frekans ve yüzde hesaplaması yapılmadan önce soruların ortalama değerlerinin belirlenebilmesi için olumsuz cümlelerle belirtilen sorular olumluya çevrilerek tabloya aktarılmıştır. Sorulara verilen cevapların yüzdelerinin ortalama değerlerine bakıldığında %19,6 kesinlikle katılmıyorum ve %31,9 katılmıyorum seçenekleri işaretlenmiştir. Bu maddeler birbirine destekleyen özellikte olduğu için verilen cevaplar maddelerin toplamı hesaplanarak değerlendirilmesi uygun olacaktır. Bu tabloda verilen maddeler incelendiğinde madde köklerinin 7. Soru hariç olumsuz olduğu görülmektedir. Bu cevaplardan çıkarılacak yorum buna göre düşünülürse öğrencilerin yaklaşık %50' si bilgisayara karşı olumsuz tutum içindedirler. %20 ye yakın bir grup ise bu konuda kararsız kalmışlardır.

Tablo 5. Öğretim yöntemine yönelik sorulara verilen cevapların dağılımı

Soru	Kesinlikle katılıyor F m %	Katılıyor F m %	Kararsızım F %	Katılmıyorum F %	Kesinlikle katılmıyorum F %	Toplam F %
3	4 3,4	16 13,8	27 23,3	43 37,1	26 22,4	116 100
15	17 14,7	38 32,8	26 22,4	24 20,7	11 9,4	116 100
16	41 35,3	41 35,3	17 14,7	11 9,5	6 5,2	116 100
18	12 10,3	22 19	36 31	29 25	16 13,8	116 100

19	16 13,8	30 25,9	35 30,2	24 20,7	11 9,4	116 100
20	11 9,5	34 29,3	32 27,3	27 23,3	12 10,3	116 100
21	14 12,1	27 23,3	40 34,5	21 18,1	14 12	116 100
22	20 17,2	30 25,9	26 22,4	27 23,3	13 11,2	116 100
23	23 19,8	32 27,6	22 19	26 22,4	13 11,2	116 100
24	21 18,1	43 37,1	24 20,6	14 12,1	14 12,1	116 100
25	16 13,8	29 25	28 24,1	25 21,6	18 15,5	116 100
27	18 15,5	34 29,3	31 26,7	18 15,5	15 12,9	116 100
Toplam	17,8 15,4	31,4 27,2	28,6 24,6	24,1 20,7	14,1 12,1	116 100

Bu maddelerin frekans ve yüzde hesaplaması yapılmadan önce soruların ortalama değerlerinin belirlenebilmesi için olumsuz cümlelerle belirtilen sorular olumluya çevrilerek tabloya aktarılmıştır. Maddelere verilen cevapların yüzdelerinin ortalama değerlerine bakıldığında kesinlikle katılıyorum ve katılıyorum %42,6, kararsızlar %24,6, katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum %32,3 olduğu görülmektedir. Büyük oranda bu maddelere karşı olumlu görüşler sergilendiği bununla beraber olumsuz görüşler ve kararsızların oranı ile arada çok fark olmadığı görülmüştür.

Tabloda görülen 16. Madde diğerlerinden farklılaşarak yüksek oranda katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum seçeneği işaretlenmiştir. Programı kullanmadan önce programı kullanabilmek için gerekli eğitim ve tanıtım alınması gerektiği kanısına yaklaşık %70 oranında katılım olmuştur.

Tablo 6. anket sorularına verilen cevapların cinsiyet değişkenine göre varyans analizi

Cinsiyet	N _{ort}	X _{ort}	SS _{ort}
Kız	59	2.76	1.14
Erkek	57	2.89	1.25
Toplam	116	2.82	1.18

$$p_{ort} = 0,457$$

Anket sorularına verilen cevapların cinsiyet değişkenine göre varyans analizleri ortalama sonuçlarına bakıldığında cinsiyet değişkeninin bu maddeler üzerinde anlamlı bir şekilde olumlu ya da olumsuz olarak etkilemediği görülmüştür.

Sonuçlar

Anket sorularından alınan cevaplarda öğrencilerin B.D.U.E programının, başarılarını ne yönde etkileyeceği konusunda kararsızlıkları ön plana çıkarken, bilgisayar destekli uzaktan eğitim ve bilgisayar destekli uzaktan eğitim sistemini süregelen klasik yöntemden farklı kılan özelliklerine (görsel öğeler, istediği an istediği mekânda takip edebilme, kendi hızında öğrenme, eğitimde teknoloji kullanımı vb.) karşı olumlu görüş bildirdiği görülmüştür. Elde ettiğimiz bulgular birçok çalışma tarafından desteklenmektedir (Castleberry, Culp ve Lagowski, 1973; Geban, Aşkar ve Özkan, 1992; Mallow, 2001; Stokes,2001; Willet, Yamashita ve Anderson, 1983; Winer ve Cooperstook, 2001; Wise ve Okey, 1983).

Alakoç (2003)'un "Matematik Öğretiminde Teknolojik Modern Öğretim Yaklaşımları" araştırması çıkan "*Öğretim üyelerinin %36.4'ü ve öğrencilerin %32.3 ü modern teknolojik öğretim metotları içerisinde İnternet aracılığı ile ders almak istemektedirler*" sonucu ile araştırmamız arasında tutarlılık bulunmaktadır.

Yüksek lisans öğrencileri ile çalışan Leh (2002) öğrencilerin Web Tabanlı Öğrenme ve Geleneksel öğrenme yöntemlerinin birlikte kullanılması ile geleneksel öğrenme modellerine göre çok daha fazla öğrendiklerini ve daha çok motive olduklarını ifade ettiklerini belirtmiştir. Başka bir çalışmada derslere düzenli devam etmeyen öğrenciler online ve geleneksel öğrenme modellerinin birlikte kullanılması ile daha çok öğrendiklerini ve çalışmaktan daha çok zevk aldıklarını ifade etmişlerdir(Lehman, 2004).

Yine bilgisayar destekli eğitim sistemlerinin önemli özelliklerinden biri olan anında dönüt alma ilkesine verilen cevaplara göre öğrencilerin bu programda anında dönüt alamadıklarını görülmüştür.

Alınan cevaplardan ortaya çıkan önemli sonuçlardan bir diğeri ise öğrencilerin bu derse başlamadan önce gerekli eğitim ve tanıtımın yapılmasını istemeleridir. Uzaktan eğitim sistemlerinde göz ardı edilmemesi gereken özelliklerden biride kullanım kolaylığıdır. Bu ifadeye yönelik sorulan sorudan alınan cevaplara göre öğrenciler yönlendirmeler sayesinde uzaktan eğitim sistemini rahat kullandıkları görüşünü belirtmişlerdir.

Elde edilen önemli sonuçlardan bir diğeri ise öğrencilerin bilgisayarı sadece eğlence aracı olarak görmedikleridir. Bu çalışmada öğrencilerin öğretmen baskısı olmadan daha rahat ders yapabildikleri sonucu ortaya çıkmıştır.

Varyans analizi sonuçlarına bakıldığında B.D.U.E programına karşı görüşlere cinsiyet faktörü anlamlı bir şekilde etki etmemiştir. Literatürde de benzer sonuçlar elde edilmiştir. Lise öğrencileri (Köse ve Gezer, 2006) ve öğretmen adayları (Harmandar ve Samancı, 2000; Çekbaş ve ark. , 2003) üzerine yapılan çalışmalarda cinsiyetler arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Pala 'nın (2006) öğretmenlerin eğitim teknolojilerine karşı tutumlarını inceleyen çalışmasında eğitim teknolojilerine karşı tutumda cinsiyete göre farklılık bulunmamıştır. Ağır'ın (2007) ilköğretim öğretmenlerinin uzaktan eğitime yönelik tutumlarını incelediği çalışmada da cinsiyete göre anlamlı bir fark bulunamamıştır. Horzum 'un (2003) çalışmasında da Sakarya Üniversitesi

öğretim elemanlarının İnternet Destekli Eğitime yönelik düşüncelerinde cinsiyete göre anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Bu sonuçlar genel olarak değerlendirildiğinde öğrenciler eğitimde teknolojinin kullanılmasını istemektedirler. Kullanılan uzaktan eğitim programına yönelik düşünceler oldukça olumludur. Ancak öğrenciler programın eksiklerinin farkındadırlar. Eğitim yöntemlerinin önemli bir objesi olan anında dönüt ilkesinin eksikliğini hissetmektedirler ve dersler başlamadan önce gerekli tanıtım yapılmadığını belirtmişlerdir. Bu eksikliklerin göz ardı edilmeyip gereken önemi verilmesi gerekmektedir.

Öneriler

Uzaktan eğitim sistemi ülkemizde yeni sayılabilecek bir sistemdir. Bu sistemdeki problemleri bulmak ve gelişmesini sağlamak için öğrencilerden alınan verileri dikkate almak önemlidir.

Araştırmacılara Öneriler

1. Bilgisayar sahibi olup olmama durumlarına göre incelenebilir.
2. Daha önce uzaktan eğitim kullanmış olma değişkenine göre incelenebilir.
3. Farklı üniversitede kullanılan uzaktan eğitim sistemleri incelenebilir.
4. Farklı üniversitelerde kullanılan uzaktan eğitim sistemlerini karşılaştırması şeklinde incelenebilir.
5. Devlet üniversiteleri ve özel üniversitelerde kullanılan uzaktan eğitim sistemleri karşılaştırması şeklinde incelenebilir.
6. Uzaktan eğitim sistemlerinde öğrencilerin yaşadığı problemler ve çözüm yolları araştırılabilir.
7. Uzaktan eğitimde yaşanan iletişim problemleri araştırılabilir.

Kaynakça

Akça, Ö. (2006). SAÜ Uzaktan Eğitim Öğrencilerinin İletişim Engelleri İle İlgili Öğrenci Görüşleri. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.

Alessi, S. M., & Trollip, S. R. (1991). "Computer - Based Instruction Methods and Development (2nd ed.)" New Jersey, Prentice-Hall.

Atıcı, B. (2000). Bilgisayar Destekli Asenkron İşbirlikli Öğrenme Yönteminin Sınıf Yönetimi Dersinde Öğrenci Başarısına Etkisi (F.Ü. Teknik Eğitim Fakültesi Örneği) (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Elazığ: F.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Beard, C. (2006). *Experiential learning: A handbook of best practice for educators and trainers*. London, GBR: KoganPage, Limited.

Başaran, İ. Ethem (1996), "Eğitime Giriş", Yargıcı Matbaa, Ankara.

Bransford, J. D., Brown, A. L., Cocking, R. R. (Ed.) (2000). *İçinde: How people learn : Brain, mind, experience and school (Expanded Edition)*. (s:206-232). Washington, DC, USA: National Academies Pres.

Brooks, J. G. (1999). *In search of understanding: The case for constructivist classrooms, with a new introduction by the authors*. Alexandria, VA, USA: Association for Supervision & Curriculum Development.

Çabuk, A., Erdoğan, Ş. (2001). "Bilgisayar Destekli Tasarım ve Coğrafi Bilgi Sistemlerinin Kullanım olanaklarının Genişletilebilmesi İçin İnternet Tabanlı Eğitim Modellerinden Yararlanılması" Akademik Bilişim 2001, 1-2 Şubat 2001 Samsun.

Çoban, H (1997), " Bilgi Toplumuna Planlı Geçiş ", İnkılap Yayınevi, İstanbul.

Horzum, B. (2003). *Öğretim Elemanlarının İnternet Destekli Eğitime Yönelik düşünceleri (Sakarya Üniversitesi Örneği)*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Sakarya Üniversitesi.

Kanselaar, G., Jong, T., Andriessen, J. ve Goodyear, P. (2000). *New Technologies*, İçinde: Simons, R. (Ed), *New learning* (s.55-82). Hingham, MA, USA: Kluwer Academic Publishers.

Kaya, Z., & Odabaşı, F. (1996). *Türkiye'de Uzaktan Eğitim Gelişimi*. Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 6 (1), 31.

Newby, T. J. , Stepich, D. A. , Lehman, J. D. ve Russell, J. D. (2006). *Educational Technology for Teaching and Learning*. Upper Saddle River, New Jersey: Pearson Merrill Prentice Hall.